

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Petru Ursache,

Judecători: Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Costețchi Constantin și avocatul Scutaru Ana în numele inculpatului Burlac Anatolie prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Anenii Noi din 14 aprilie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016, în cauza penală în privința lui

Costețchi Constantin Ivan, născut la 13 decembrie 1988, originar și domiciliat în sat. Botnărești, r-nul Anenii Noi

Burlac Anatolie Grigore, născut la 15 noiembrie 1985, originar din s. Chetrosu, r-nul Drochia și domiciliat în sat. Botnărești, r-nul Anenii Noi

Datele referitoare la termenul de examinare al cauzei:

- 1. 04.12.2014-14.04.2016 (instanța de fond);**
- 2. 13.05.2016-08.06.2016 (instanța de apel);**
- 3. 18.08.2016-12.10.2016 (instanța de recurs).**

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 14 aprilie 2016, **Burlac Anatolie Grigore** a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

La fel, procesul penal în privința lui **Burlac Anatolie**, în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, pe episodul sustragerii de la complexul agroindustrial din sat. Salcia, r-nul Anenii Noi a pietrei but, a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Prin aceeași sentință **Costețchi Constantin Ivan** a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Sentința a fost pronunțată și în privința lui Paladi Ion, însă hotărârile judecătorești nu sunt contestate în privința acestuia.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Burlac Anatolie Grigore, în perioada de 24 - 26 august 2014 în urma înțelegerii prealabile cu Constantin Costețchi, având intenția sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, au pătruns în domiciliul Mariei Cuznețova din s. Botnărești, r-nul Anenii Noi de unde au sustras un televizor de model „Bravis” la prețul de 5500 lei și bani în sumă 6600 lei, astfel cauzându-i daune materiale în proporții considerabile în valoare totală de 12100 lei.

Tot el, la 24 octombrie 2014 pe parcursul zilei, în urma înțelegerii prealabile cu Ion Paladi, având intenția sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, au pătruns în grajdul nr. 2 al complexului agroindustrial din s. Salcia, r-nul Anenii Noi, care se află la balanța primăriei s. Botnărești, r-nul Anenii Noi, de unde au sustras piatră but în sumă totală de 4000 lei, astfel părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către partea vătămată Cuznețova Maria, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea cerințelor sale apelanta a invocat aplicarea eronată față de inculpați a prevederilor art. 90 Cod penal și omisiunea reparării daunei cauzate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016, care a fost pronunțată integral la 06 iulie 2016, apelul a fost admis, casată sentința în latura aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care ***Burlac Anatolie Grigore și Costețchi Constantin Ivan*** au fost condamnați în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare fiecare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași decizie a fost dispusă încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul Mariei Cuznețova a prejudiciului material în sumă de 6600 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea hotărârii adoptate instanța de apel a indicat că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților care a fost dovedită prin probele administrate în cauză, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedeau vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane săvârșit de mai multe persoane, prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a indicat că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, incorect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal nu a ținut cont de limitele de

pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite reflectat de împrejurările săvârșirii sale, poziția procesuală a inculpaților în cadrul procesului penal dar și personalitatea acestora.

Potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea săvârșită de inculpați se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

La stabilirea și individualizarea pedepsei penale inculpaților în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de fond a constatat lipsa circumstanțelor atenuante, iar ca circumstanță agravantă a stabilit săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară. Ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, că este una mai puțin gravă, de personalitatea inculpaților, care se caracterizează satisfăcător, de comportamentul acestora în timpul și după săvârșirea infracțiunii, care nu au recunoscut vinovăția integral, având un comportament indiferent față de prejudiciile cauzate părții vătămate, instanța de fond a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpaților era posibilă fără izolarea lor de societate, stabilindu-le o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a apreciat că instanța de fond nu a individualizat corect pedeapsa în baza art. art. 7, 75 Cod penal, stabilind o pedeapsă prea blândă, care nu era echitabilă și proporțională infracțiunii comise, luând în considerare gradul de pericol al infracțiunii, care a fost săvârșită cu intenție directă, cu scop de cupiditate, de personalitatea inculpaților, care anterior au fost condamnați de mai multe ori, nefăcând concluzii respective, nu s-au corijat și nu doresc să se integreze în societate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că pedeapsa stabilită de prima instanță nu va asigura realizarea scopului acesteia de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și din partea altor persoane, pentru a constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și alte legi ale Republicii Moldova sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Ținând cont că, inculpații anterior au mai fost condamnați pentru comiterea mai multor infracțiuni din intenție, având antecedente penale stinse, nu au conștientizat gravitatea faptelor comise, nu se află pe calea corijării și dorinței de a se reintegra în societate, fiind persoane predispuse spre comiterea de noi infracțiuni, au săvârșit cu intenție directă o nouă infracțiune, din interes material în prezența circumstanței agravante și lipsa circumstanțelor atenuate, nu au reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate, instanța de apel a concluzionat că, corectarea și reeducarea inculpaților poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse penale în limitele sancțiunii normei incriminate care este privativă de libertate, iar aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpaților este neîntemeiată.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că instanța de fond pripit a ajuns la concluzia privind posibilitatea aplicării față de inculpați a prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

În prezenta cauză, instanța de apel a considerat întemeiată solicitarea apelantei și a apreciat că concluzia instanțelor inferioare, precum că corectarea inculpatului, era posibilă prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, a fost una greșită, neîntemeiată și din aceste considerente a exclus-o.

În ceea ce privește solicitarea părții vătămate de restituire a prejudiciului material, instanța de apel a reținut că partea vătămată nu a depus o acțiune civilă, necătând la faptul că a fost recunoscută în calitate de parte civilă, prin ordonanța din 10.10.2014. Totuși, în sentința de condamnare, prima instanță a constatat că inculpații, prin acțiunile sale infracționale i-au cauzat părții vătămate, Cuznețova Maria, un prejudiciu material în sumă de 12100 lei, iar ținând cont de faptul că televizorul de model „Bravis” a fost restituit proprietarului, prejudiciul material cauzat părții vătămate era de 6600 lei, suma sustrasă din domiciliul ultimei, fapt nerecunoscut de către inculpați.

În acest sens, instanța de apel a considerat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia că, din moment ce pe parcursul examinării cauzei penale partea vătămată nu a înaintat nici o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material în mărime de 6600 lei din contul inculpaților, nu urmau a fi admise pretențiile părții vătămate.

Concluzia primei instanțe în sensul dat a fost considerată eronată și nejustificată, deoarece partea vătămată a fost recunoscută ca parte civilă prin ordonanța din 10.10.2014, iar pe parcursul procesului penal a solicitat restituirea prejudiciului cauzat, de asemenea, în cadrul judecării cauzei s-a dovedit că inculpații au sustras de la ultima suma de bani în mărime de 6600 lei, fapt constatat și în sentința de condamnare, ceea ce nu pune la îndoială că partea vătămată a fost prejudiciată de către inculpați cu suma de 6600 lei.

Conform jurisprudenței CtEDO, atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit.

Luând în considerare că partea vătămată la urmărirea penală a depus o cerere privind recunoașterea în calitate de parte civilă, iar în instanța de fond a solicitat să-i fie recuperat prejudiciul material cauzat prin infracțiune, poziție menținută de aceasta și în cererea de apel și în fața instanței de apel și ținând cont că ambii inculpați sunt recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, în virtutea prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 11) Cod procedură penală, instanța de apel a admis apelul părții vătămate și a dispus încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate, prejudiciul material cauzat în mărime de 6600 lei.

6. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate cu recurs ordinar de către avocat în numele inculpatului Costețchi C., care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu dispunerea achitării inculpatului deoarece fapta nu a fost săvârșită de el.

În motivarea cerințelor sale, apărătorul indică că în cadrul procesului penal nu au fost administrate suficiente probe privind vinovăția inculpatului în fapta incriminată, nefiind înlăturate dubiile privind vinovăția acestuia, precum și nici nu au fost administrate probe privind prejudiciul cauzat părții vătămate, în privința sumei de bani pretins sustrate de la aceasta.

6.1. Decizia instanței de apel mai este atacată cu recurs ordinar și de către avocat în numele inculpatului Burlac A., care, întemeindu-se pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale apărătorul critică procesul de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului indicînd că s-a omis luarea în considerație a faptului că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, că acesta se caracterizează pozitiv la locul de trai, este tânăr și are un loc permanent de muncă, a conștientizat gravitatea faptelor comise, se află pe calea corijării și dorinței de a se reintegra în societate.

La fel, s-a indicat netemeinicia admitterii acțiunii civile, odată ce partea vătămată nu a înaintat nici o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material.

6.2. Pe cauză este depusă referință de către partea vătămată Cuznețova Maria, care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate din motiv că inculpații se caracterizează negativ.

6.3. Pe cauză este depusă referință și de către procuror care se pronunță pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate din motiv că în acestea nu sunt indicate erori concrete de drept, iar instanțele de fond și apel legal și întemeiat au constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei. La fel, cu referire la critica recurentului privind individualizarea pedepsei procurorul invocă că aceasta este neîntemeiată, iar motivele invocate nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Potrivit prevederilor alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Cu referire la recursul avocatului în numele inculpatului Costețchi Constantin.

Avocatul invocă temeiul de recurs prevăzut de pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stabilește că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.*

În acest sens, este de menționat faptul că potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația.

La fel, prevederile art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, prescriu că temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Astfel, din materialele cauzei se constată că sentința nu a fost atacată în general de către partea apărării, precum aceasta nu a fost contestată de către nici o altă parte în proces sub aspectul vinovăției inculpaților.

Luând în considerație cele expuse, se constată că partea apărării nu este în drept de a folosi calea recursului în această latură (contestarea vinovăției inculpatului Costețchi C.), odată ce acest aspect nu a fost suspus dezbaterii în faza apelului.

Cu referire la recursul avocatului în numele inculpatului Burlac Anatolie.

Avocatul invocă expres temeiul de recurs prevăzut de pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stabilește că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

În acest context, Colegiul penal atestă că recurentul nu a indicat nici un argument în susținerea temeiului de recurs invocat, ci și-a întemeiat argumentele în susținerea unui alt temei de recurs analizat în continuare.

Astfel, din conținutul recursului declarat rezultă că soluția instanței de apel este criticată în latura stabilirii pedepsei, temei care este prevăzut în pct. 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

În acest aspect Colegiului penal consideră neîntemeiate argumentele recurentului și menționează că instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci urmează a fi apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială, care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara prejudiciul cauzat, comportarea sinceră în cursul procesului.

Colegiul penal subliniază că potrivit prevederilor alin. (1) art. 90 Cod penal, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite vinovatului, motivîndu-și soluția în acest sens, cu indicarea motivelor concrete care au stat la baza concluziei, că inculpatul se poate corecta fără executarea reală a pedepsei închisorii. De asemenea, aplicînd prevederile art. 90 Cod penal, instanța de judecată va ține seama și de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Colegiul penal constată, că instanța de apel, excluzând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, a constatat corect, că nu sunt întrunite condițiile aplicării acestei instituții în speță, reieșind din faptul că inculpatul nu a restituit părții vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiune, nu este la prima abatere de la legea penală, anterior săvârșind infracțiuni cu intenție avînd predispoziție de a comite infracțiuni

Astfel, Colegiul penal conchide, că argumentele expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate sunt întemeiate, iar criticile recurentului în acest sens sunt nefondate.

Cu referire la critica recurentului expusă în privința soluției instanței de apel în latura civilă, Colegiul penal o apreciază critic, odată ce instanța de apel s-a expus întemeiat asupra acestei circumstanțe, argumente indicate în pct. 5 din prezenta decizie și a căror reluare nu le mai consideră oportune, avînd în vedere temeinicia lor.

În concluzia celor expuse, Colegiul penal consideră că hotărîrea instanței de apel nu este afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, urmînd a fi dispusă inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Costețchi Constantin și avocatul Scutaru Ana în numele inculpatului Burlac Anatolie împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016, în cauza penală în privința lui ***Costețchi Constantin Ivan și Burlac Anatolie Grigore***, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 noiembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru